

Krav til varsling og testing ved endringer som kan påvirke interbanktransaksjoner

Oppdatert av Bits 16. mars 2018

1 Bakgrunn

Endringer i en banks systemløsninger kan gi konsekvenser for andre bankers løsninger dersom det er feil eller mangler i betalingstransaksjoner. Konsekvensene kan for eksempel være at

- Betalinger blir avvist slik at kunder i mottakende banker ikke mottar forventede betalinger
- Informasjon i betalingene er mangelfulle.

I den sammenheng er det identifisert et behov for å spesifisere rutiner knyttet til endringer i en banks systemløsninger som kan få konsekvenser for andre banker som opererer i bankenes felles infrastruktur for betalingsformidling.

2 Hensikt

Dette dokumentet beskriver de rutiner som skal følges ved endringer hos en aktør og som kan påvirke transaksjoner som sendes i interbankløpet i gjeldende interbankstandard (for tiden BOLS og NIBE). Eksempler på slike endringer kan være:

- Etablering av en ny bank eller fusjoner
- En eller flere banker etablerer løsninger i en ny bankdatasentral
- En eller flere banker bytter bankdatasentral
- Etablering av - eller vesentlig endring i - systemer som danner mange interbanktransaksjoner

For endringer som omfatter mange aktører samtidig, for eksempel endringer i interbankstandarder eller i sentrale systemer i NICS gjelder andre rutiner. Her vil Bits/NICS håndtere varsling og vurdere testbehov. Hvis slike endringer er korrekt utført og følger etablerte standarder, skal de ikke påvirke løsningene hos andre aktører.

Hensikten med herværende rutiner er å redusere risikoen for at slike endringer gir utilsiktede negative konsekvenser hos andre aktører.

3 Endringsmelding - og vurdering av testbehov

For enhver endring er det et krav at den bank som endrer sine løsninger skal gjennomføre egne interne tester og bilaterale tester mot NICS (se kapittel 4). I tillegg skal banken alltid vurdere risikoen for at endringen kan gi utilsiktede negative konsekvenser hos andre aktører.

Når banken anser at det kan være risiko for utilsiktede konsekvenser hos andre aktører, så skal banken varsle Bits minst 4 måneder før planlagt endringsdato. Ved endringer i løsninger som benyttes av flere banker (for eksempel endringer i løsninger i en datasentral) er det fortsatt **bank** som har slik varslingsplikt.

Varsel skal gis i form av en Endringsmelding til Bits og meldingen skal inneholde minimum følgende opplysninger:

- Hvilke datasentraler banken benytter
- Hvilke systemer som skal endres og hva hensikten er
- Teknisk og organisatorisk kompleksitet og eventuell plan for tilbakerulling
- Planlagt tidspunkt for endringen
- Forventede konsekvenser for Interbanktransaksjoner (transaksjonstyper og -volumer)
- Hvilke tester som er planlagt
- En overordnet vurdering av risikoen for at feil kan påvirke andre aktører
- Ansvarlig person i banken / tekniske kontaktpersoner

Bits skal forelegge endringsmeldingen for relevant fagråd i Bits som tar stilling til om endringen er av en slik art at den krever **Multilaterale tester**. Dette er tester som vil omfatte NICS og banken som gjør endringen - og i tillegg en eller flere andre potensielt berørte aktører.

Bits skal senest 3 måneder før planlagt endringsdato videreformidle Endringsmeldingen til alle mottakere på Bits varslingsliste for "Brukere av Bits Interbankstandard". Bits skal sammen med Endringsmeldingen gi begrunnet anbefaling om behovet for fellestester og gi en frist for tilbakemelding på dette.

Når Bits anbefaler multilaterale tester skal Bits samtidig beskrive når og hvordan testene skal gjennomføres og gi alle aktører en frist for å melde tilbake til Bits.

Hvorvidt aktøren kan og vil delta i planlagt test

Hvilke krav som evt. stilles til innhold i testen, for eksempel hvilke transaksjonstyper som ønskes mottatt

4 Gjennomføring av bilaterale tester

Bilaterale tester er tester mellom NICS og den aktør som gjør endringen, og testgjennomføringen styres av disse to partene. NICS skal etter avtale stille til rådighet et testsystem som gjør det mulig for den aktør som endrer å sende inn Interbanktransaksjoner og få tilbake kvitteringer som viser om transaksjonene blir godtatt eller avvist i NICS.

Bits vil ikke være engasjert i bilaterale tester, men kan ved behov kreve innsyn i hvilke tester som er gjennomført.

5 Gjennomføring av multilaterale tester

Multilaterale tester er tester som omfatter NICS og banken som gjør endringen - og i tillegg en eller flere andre potensielt berørte aktører. Bits har ansvar for å koordinere slike multilaterale tester, og - med støtte fra deltagende aktører - å beslutte om hensikten med testen er oppnådd før endringen produksjonsettes.

Ved gjennomføring av multilaterale tester har deltagerne følgende forpliktelser:

Den aktør som endrer sine systemer plikter

- å bistå med testdata tilpasset kravene hos de aktører som deltar i testen
- å ikke produksjonssette endringer før Bits har godkjent testen

Øvrige deltagere plikter

- å beskrive sine krav til innhold i testene
- å straks melde fra til Bits om mistenkte eller påviste feil

Den enkelte aktør står ansvarlig for egne kostnader knyttet til multilaterale tester.

6 Oppstartvarsel

Den bank som endrer sine løsninger i henhold til rutinen har ansvar for å sende et Oppstartvarsel før oppstart. Slikt Oppstartvarsel skal formidles både til Bits og til NICS som sørger for å videreformidle varselet til øvrige aktører.

- Oppstartvarsel til Bits:
 - Skal sendes til Bits senest **2 uker** før planlagt oppstart
 - Bits skal straks videreformidle varselet (urørt) til "Brukere av Bits Interbankstandard".
- Oppstartvarsel til NICS:
 - Skal sendes til NICS senest **2 dager** før planlagt oppstart
 - NICS skal straks videreformidle varselet (urørt) både som en Driftsmelding i NICS Online og i en mail til alle som er faste mottakere av daglige mailer fra NICS

Ved uforutsette endringer (for eksempel utsatt oppstarttidspunkt) skal et nytt Oppstartvarsel straks sendes til Bits og NICS, som vil videreformidle det endrede Oppstartvarselet via de samme kanalene.

De som mottar slike Oppstartvarsler vurderer på eget grunnlag behovet for egne oppfølgingstiltak. Aktuelle oppfølgingstiltak kan for eksempel være ekstra overvåking av egne mottakssystemer, eller melding til egen kundeservice om ekstra årvåkenhet ved uvanlig mange kundehenvendelser.

7 Feil etter oppstart

Eventuelle multilaterale tester vil ikke – selv om de er godkjent av Bits – påvirke det ansvaret som påhviler den aktør som gjør endringen. Det er alltid den **bank** (de banker) som har foretatt endringer

i egne systemer som er ansvarlig for følgefeil i andre banker. Også ved endringer i bankdatasentraler er det formelt den **bank** som gjør endringene som har et slikt ansvar.

Banker som påvirkes av feil hos andre banker plikter så raskt som mulig å rapportere feilen til banken som forårsaker feilen.

Banker som forårsaker feil hos andre banker plikter så raskt som mulig å rette feilen **og** å bistå berørte banker med å rette opp de feil som er oppstått, for eksempel ved å korrigere feilføringer eller å komplettere manglende informasjon til betalingsmottaker.

8 Vedlegg / henvisninger

- Forskrift om bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)
- Bits avtale- og regelverksamling for innenlands betalingsformidling

Felles beredskapsplaner utarbeidet i regi av Bits.